

**JAARRAPPORTAGE
DAKLOOSHEID FRIESLAND
2025**

UITGEBREIDE DUIDING

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Leeswijzer	3
3. Context en achtergrond	4
Wat is dakloosheid?	4
Een diverse en veranderende groep	4
Zichtbaar en onzichtbaar	5
CT&R: rol en functie	5
Wat doet de CT&R?	5
Wat levert dit op?	5
4. Belangrijkste inzichten 2025	6
Inwoners en kinderen	6
Leeftijd	6
Redenen van aanmelding	6
Financiële situatie	6
Van aanmelding naar opvang	6
Uitstroom	6
Samenvattend beeld	7
5. Dakloosheid in cijfers	8
Aanmeldingen	8
Inwoners en kinderen	8
Leeftijd en geslacht in 2025	9
Hoofdredeken van aanmelding	10
Gemeente bij in- en uitstroom	11
Financiële situatie	12
Proces van aanmelding tot opvang	14
Uitstroom in het algemeen	16
Uitstroom via bemiddeling	17
Uitstroom naar instelling	18
6. Conclusie en vervolg	20
Bijlage 1 - Centrale Toegang & Regie: achtergrond en proces	21
Bijlage 2 - Verklarende woordenlijst	22

1. Inleiding

Voor u ligt de jaarrapportage dakloosheid in Friesland over het jaar 2025. Dit document is geschreven voor gemeenten, beleidsmakers, uitvoeringsorganisaties en ketenpartners die gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de aanpak van dakloosheid in Friesland. Tegelijkertijd is het bedoeld als naslagwerk voor iedereen die zich wil verdiepen in het vraagstuk en de wijze waarop Friesland hierin samenwerkt.

Deze rapportage bouwt voort op eerdere rapportages die werden opgesteld vanuit het Transferpunt, voortkomend uit het Convenant Weer Thuis (2022).

In 2024 is het Transferpunt grotendeels overgegaan in de Centrale Toegang & Regie (CT&R). Daarbij is een nieuwe werkwijze en registratiemethodiek geïntroduceerd. Het jaar 2025 is daarmee het eerste volledige kalenderjaar waarin de CT&R operationeel is geweest. Dit heeft geleid tot een meer complete, eenduidige en betrouwbare dataset, die de komende jaren verder zal worden doorontwikkeld en verfijnd.

Waar eerdere rapportages vooral een beschrijvend karakter hadden, is met de komst van de CT&R een beweging ingezet richting meer samenhang, eenduidigheid en inzicht. Voor het eerst is er sprake van een jaar waarin meldingen, trajecten en uitstroom volledig via één centrale route worden geregistreerd. Daarmee ontstaat een fundament onder de cijfers dat eerder in deze vorm ontbrak.

Deze rapportage is niet bedoeld om het volledige verhaal van dakloosheid te vertellen. Daarvoor is het vraagstuk te complex en te veelzijdig. Wat deze rapportage wél doet, is een zorgvuldig opgebouwd beeld geven van de mensen die in 2025 in beeld zijn gekomen bij de CT&R, de omstandigheden waarin zij verkeren en de patronen die daarin zichtbaar worden.

De cijfers vormen daarbij niet het eindpunt, maar het vertrekpunt. Ze helpen om beter te begrijpen wat er speelt, waar druk ontstaat en waar kansen liggen voor verbetering.

2. Leeswijzer

- Deze rapportage geeft inzicht in de aard, omvang en ontwikkelingen van dakloosheid in Friesland. De rapportage is bedoeld voor beleidsmakers, uitvoerders en andere betrokkenen bij de aanpak van dakloosheid. De gepresenteerde cijfers hebben alleen betrekking op het jaar 2025.
- In hoofdstuk 3 wordt de context en achtergrond geschetst: wat wordt verstaan onder dakloosheid, in hoeverre deze zichtbaar of juist onzichtbaar is, en welke rol CT&R vervult en wat dit oplevert.
- De rapportage is opgebouwd uit een combinatie van duiding en cijfers. In hoofdstuk 4 worden de belangrijkste inzichten en ontwikkelingen beschreven. Deze bieden richting en helpen bij de interpretatie van de gegevens.
- In hoofdstuk 5 worden de onderliggende cijfers en analyses weergegeven. Daarbij is bewust aangesloten op de structuur en indicatoren uit eerdere rapportages, zodat vergelijking in de tijd mogelijk blijft.
- Per onderwerp wordt eerst kort toegelicht wat opvalt, gevolgd door de bijbehorende tabellen en grafieken. Lezers kunnen hierdoor snel inzicht krijgen in de belangrijkste ontwikkelingen en zich waar nodig verder verdiepen in de beschikbare data.
- De rapportage biedt daarmee zowel een bestuurlijk overzicht als een naslagwerk voor verdere analyse. De cijfers dienen te worden geïnterpreteerd binnen de context van de gehanteerde definities en registratiewijze.

3. Context en achtergrond

Wat is dakloosheid?

Dakloosheid laat zich niet vangen in één eenduidige definitie. Wat voor de één direct zichtbaar is, slapen op straat of in de nachtopvang, is voor een ander juist verborgen. Juist die onzichtbare vormen maken dat dakloosheid vaak groter is dan op het eerste gezicht lijkt.

Om hierin houvast te bieden, biedt de ETHOS Light-classificatie (European Typology of Homelessness and Housing Exclusion)¹ uitkomst. Deze benadering gaat uit van het idee dat een 'thuis' bestaat uit drie samenhangende elementen: een fysieke plek die veiligheid biedt, sociale ruimte waardoor je sociale leven doorgang kan vinden en (juridische) zekerheid. Zodra één van deze elementen ontbreekt, ontstaat er een vorm van woononzekerheid, zodra twee van deze elementen ontbreken spreken we over dak of thuisloosheid.

Deze manier van kijken helpt om verder te kijken dan alleen de zichtbare groep dakloze inwoners. Het maakt duidelijk dat dakloosheid zich kan uiten in verschillende situaties: van mensen die op straat leven tot inwoners die tijdelijk bij anderen verblijven, wonen op ongeschikte vakantieparken of steeds opnieuw moeten verhuizen zonder perspectief op stabiliteit.

Wat deze situaties met elkaar verbindt, is het ontbreken van zekerheid. Niet weten waar je volgende week slaapt, geen plek hebben waar je je kunt terugtrekken of geen recht hebben om ergens te blijven. Dat maakt dat dakloosheid niet alleen een fysieke, maar ook een sociale en mentale impact heeft.

Een diverse en veranderende groep

Een belangrijk inzicht uit de afgelopen jaren is dat dé dakloze niet bestaat. De groep inwoners die met dakloosheid te maken krijgt is zeer divers. Achter elke aanmelding schuilt een eigen verhaal, met vaak een combinatie van factoren die heeft geleid tot het verliezen van woonzekerheid.

Opvallend is dat zich steeds vaker een groep aandient die op het eerste gezicht relatief 'goed functioneert'. Inwoners met werk, een inkomen en zonder zware zorgproblematiek. Wat hen kwetsbaar maakt, is niet zozeer hun functioneren, maar het ontbreken van een vangnet.

Een relatiebreuk, verlies van werk of het moeten verlaten van een woning kan in deze situaties al voldoende zijn om in de problemen te komen. Waar voorheen vaak nog snel een alternatief werd gevonden, zorgt de huidige woningmarkt ervoor dat deze groep moeilijk toegang krijgt tot betaalbare en beschikbare woonruimte.

Daarmee ontstaat een nieuw risico: inwoners die aanvankelijk weinig problematiek hebben, maar door langdurige onzekerheid alsnog verder afglijden. In die zin is dakloosheid steeds vaker een gevolg van een woonvraagstuk, in plaats van uitsluitend een zorgvraagstuk.

Tegelijkertijd blijft er een groep inwoners voor wie dakloosheid juist samenhangt met complexe en meervoudige problematiek. Dit betreft onder andere inwoners die uitvallen uit zorgtrajecten binnen de Geestelijke Gezondheidszorg, Beschermd wonen of de Wet langdurige zorg. In deze situaties is niet sprake van een primair woonprobleem, maar van een combinatie van psychische problematiek, verslaving, schulden en/of veiligheidsvraagstukken. Ook voor deze inwoners biedt de maatschappelijke opvang een essentieel vangnet, maar kan het ook nooit de bestemming zijn. Ook voor deze groep geldt dat herstel begint bij een 'thuis', maar met de nodige intensieve en persoonsgerichte ondersteuning.

¹ www.kansfonds.nl/programmas/telling/

Zichtbaar en onzichtbaar

Tot slot is het belangrijk te benoemen dat de cijfers in deze rapportage slechts een deel van de werkelijkheid weergeven. De CT&R werkt op basis van aanmeldingen. Dit betekent dat alleen inwoners die daadwerkelijk ondersteuning vragen, in beeld komen.

Een groot deel van de zogenoemde ‘verborgen dakloosheid’ blijft daarmee buiten beeld. Dit zijn inwoners die zich redden via informele oplossingen of (nog) geen contact zoeken met hulpverlening. Tegelijkertijd vormt juist deze groep een belangrijke graadmeter voor de druk op het systeem.

CT&R: rol en functie

Met de invoering van de CT&R is een belangrijke stap gezet in het anders organiseren van de toegang tot maatschappelijke opvang in Friesland. Waar inwoners zich voorheen bij verschillende aanbieders moesten melden, is er nu één centrale plek waar zij terecht kunnen.

Deze centralisatie heeft niet alleen gevolgen voor de toegankelijkheid, maar ook voor de manier waarop inzicht ontstaat. Doordat meldingen, beoordelingen en trajecten via één systeem verlopen, ontstaat een meer eenduidig en samenhangend beeld van het vraagstuk.

Wat doet de CT&R?

De CT&R vervult meerdere rollen. Aan de voorkant is er de screening en beoordeling: het moment waarop wordt vastgesteld of een inwoner (dreigend) dakloos is en welke ondersteuning nodig is. Vervolgens vindt onderzoek plaats, waarin alle relevante levensgebieden worden meegenomen (zie bijlage 1).

Wanneer toegang tot opvang wordt toegekend, blijft de CT&R betrokken via casemanagement en regie. Dat betekent dat niet alleen wordt gekeken naar verblijf, maar ook naar de stappen die nodig zijn om weer tot een stabiele woonsituatie te komen.

Parallel daaraan speelt de CT&R een rol in de afstemming met ketenpartners. Denk aan gemeenten, opvangaanbieders, woningcorporaties en zorgorganisaties. Op die manier wordt geprobeerd om trajecten beter op elkaar aan te laten sluiten.

Wat levert dit op?

De meerwaarde van deze werkwijze zit voor een belangrijk deel in de samenhang. Inwoners hoeven hun verhaal minder vaak te vertellen, trajecten worden beter op elkaar afgestemd en er ontstaat meer overzicht in instroom, doorstroom en uitstroom.

Daarnaast zorgt de centrale registratie voor beter onderbouwde cijfers. Niet alleen over aantallen, maar ook over achterliggende oorzaken, kenmerken van de doelgroep en knelpunten in het systeem. Dit maakt het mogelijk om gericht te sturen en beleid beter aan te laten sluiten op de praktijk.

4. Belangrijkste inzichten 2025

In 2025 hebben 1.402 unieke inwoners zich gemeld bij de CT&R. Ongeveer 17% van alle aanmeldingen betreft een herhaalde melding. Dit wijst erop dat een deel van de inwoners moeite heeft om duurzaam uit de dakloosheid te blijven.

Niet iedere aanmelding leidt tot een traject. Het komt regelmatig voor dat het contact na de eerste melding wordt verbroken. Wanneer het niet lukt om opnieuw in contact te komen met de inwoner, wordt de zaak afgesloten.

Van de aanmeldingen zijn 997 inwoners doorgedaan naar de fase waarin een inhoudelijke beoordeling plaatsvindt.

Inwoners en kinderen

Dakloosheid raakt vaak meer dan alleen de individuele inwoner. In 2025 waren bij 101 aanmeldingen minderjarige kinderen betrokken (in totaal 183).

Dit onderstreept de bredere maatschappelijke impact van dakloosheid op gezinnen.

Leeftijd

Ten opzichte van eerdere rapportages is in de leeftijdsverdeling een verschuiving zichtbaar naar jongere groepen: bijna de helft van de aanmelders is jonger dan 35 jaar.

Dit sluit aan bij signalen dat jongvolwassenen steeds moeilijker toegang krijgen tot stabiele huisvesting.

Redenen van aanmelding

De grootste groep aanmeldingen valt onder uitzettingen, variërend van woningverlies tot het wegvallen van verblijf bij partner, familie of instellingen.

Daarnaast speelt uitstroom uit instellingen zonder vervolgvraagruimte een belangrijke rol, evenals relationele en financiële problematiek. Dakloosheid ontstaat zelden plotseling, maar is vaak het eindpunt van een langer proces waarin meerdere factoren samenkomen.

Financiële situatie

Dakloosheid komt niet uitsluitend voor bij inwoners zonder inkomen: circa 70% van de aangemelde inwoners beschikt over een vorm van inkomen. Tegelijk heeft ongeveer 66% van alle aangemelde inwoners schulden.

Dit laat zien dat inkomen niet automatisch financiële stabiliteit betekent. Dit beperkt de mogelijkheden om zelfstandig een oplossing te vinden.

Van aanmelding naar opvang

In 2025 was 369 keer sprake van acute dakloosheid, waarbij direct opvang nodig was. Dit bevestigt het belang van acute opvangvoorzieningen voor de regio. In meer dan de helft van deze situaties werd doorverwezen naar de nachtopvang. Ook komt het soms voor dat een inwoner rechtstreeks kan instromen in een van de andere opvanglocaties.

Uitstroom

De meeste trajecten leiden tot zelfstandig wonen (35%) of plaatsing in een instelling (22%), terwijl een kleinere maar significante groep terugvalt op informele opvang bij partner, familie of netwerk (22%).

De uitstroom laat zien dat een deel zelfstandig verder kan, terwijl een groep in meer of mindere mate afhankelijk blijft van zorg of ondersteuning vanuit een instelling of het eigen netwerk.

Samenvattend beeld

In 2025 komen meerdere ontwikkelingen samen: meer instroom van jongvolwassenen, meer gezinnen met kinderen en een financieel kwetsbare doelgroep die vaak al in beeld was bij instanties.

Dakloosheid ontstaat zelden door één oorzaak, maar door een samenloop van factoren op het gebied van wonen, zorg, financiën en sociaal netwerk.

Daarbij valt op dat een deel van de inwoners wel over een inkomen beschikt, maar desondanks kampt met schulden en beperkte financiële veerkracht. Dit maakt het moeilijk om zelfstandig huisvesting te behouden of opnieuw te vinden. Tegelijkertijd is er in een deel van de gevallen sprake van acute problematiek, waarbij direct opvang nodig is.

De uitstroom laat een wisselend beeld zien: een deel van de inwoners kan de stap naar zelfstandig wonen maken, terwijl anderen afhankelijk blijven van ondersteuning vanuit instellingen of het eigen netwerk.

5. Dakloosheid in cijfers

Aanmeldingen

Om in aanmerking te komen voor opvang, moet een inwoner zich melden bij de CT&R. Zodra een inwoner zich aanmeldt, wordt in Regiesysteem een zogenoemde “zaak” aangemaakt.

Omdat het Regiesysteem is gekoppeld aan de Basisregistratie Personen (BRP en GBA-V), wordt de identiteit van de inwoner geverifieerd. Op basis van deze gegevens wordt tevens de woonhistorie onderzocht, waarmee de herkomst van de inwoner kan worden vastgesteld.

De aanmelding biedt inzicht in onder andere:

- Het aantal unieke inwoners per jaar (waarbij een inwoner zich meerdere keren kan aanmelden);
- De samenstelling van de gezinnen (kinderen worden hierbij niet afzonderlijk geregistreerd);
- De reden van aanmelding.

1.402

Aantal inwoners

In 2025 hebben 1.402 unieke inwoners zich gemeld bij de CT&R. Het gaat om 1.219 volwassenen en 183 kinderen. Bij 17% van alle aanmeldingen is sprake van een herhaalde aanmelding.

Niet alle aanmeldingen leiden tot een vervolgtraject bij de CT&R. In 18% van alle aanmeldingen is sprake van geen inclusie. Het komt regelmatig voor dat het contact na de eerste melding wordt verbroken. Wanneer het niet lukt om opnieuw in contact te komen met de inwoner, wordt de zaak afgesloten. Van de aanmeldingen zijn 997 inwoners doorgegaan naar de fase waarin een inhoudelijke beoordeling plaatsvindt.

Inwoners en kinderen

Voor iedereen die zich aanmeldt, wordt een aparte zaak aangemaakt in het Regiesysteem. Voor inwoners met een partner wordt voor iedere individuele inwoner een aparte zaak aangemaakt. Dit is nodig omdat partners verschillende hulpbehoeften en trajecten kunnen hebben. Daarnaast komt het voor dat inwoners met een partner tijdens een traject besluiten uit elkaar te gaan.

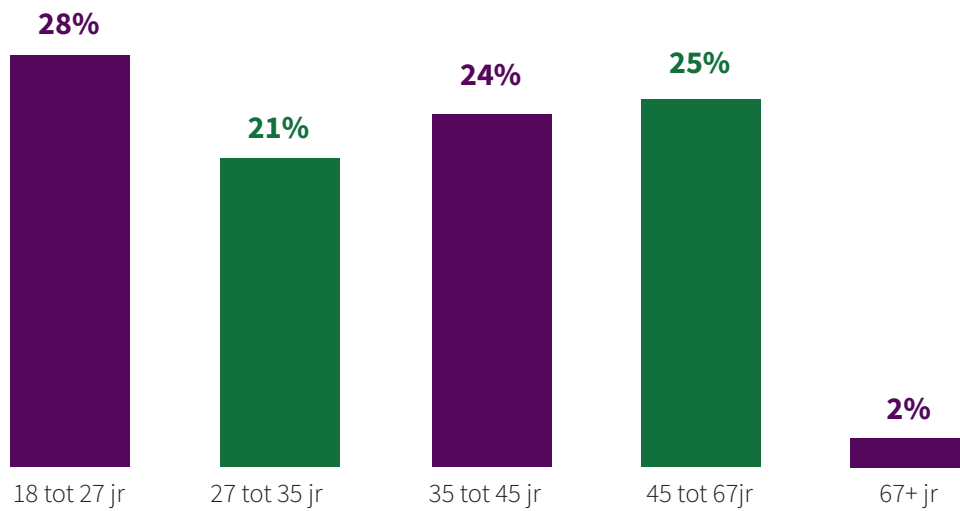
Bij de aanmelding wordt gevraagd hoeveel kinderen de inwoner bij zich heeft. Hieruit blijkt dat bij 101 unieke inwoners in totaal 183 minderjarige kinderen betrokken zijn.

Kinderen

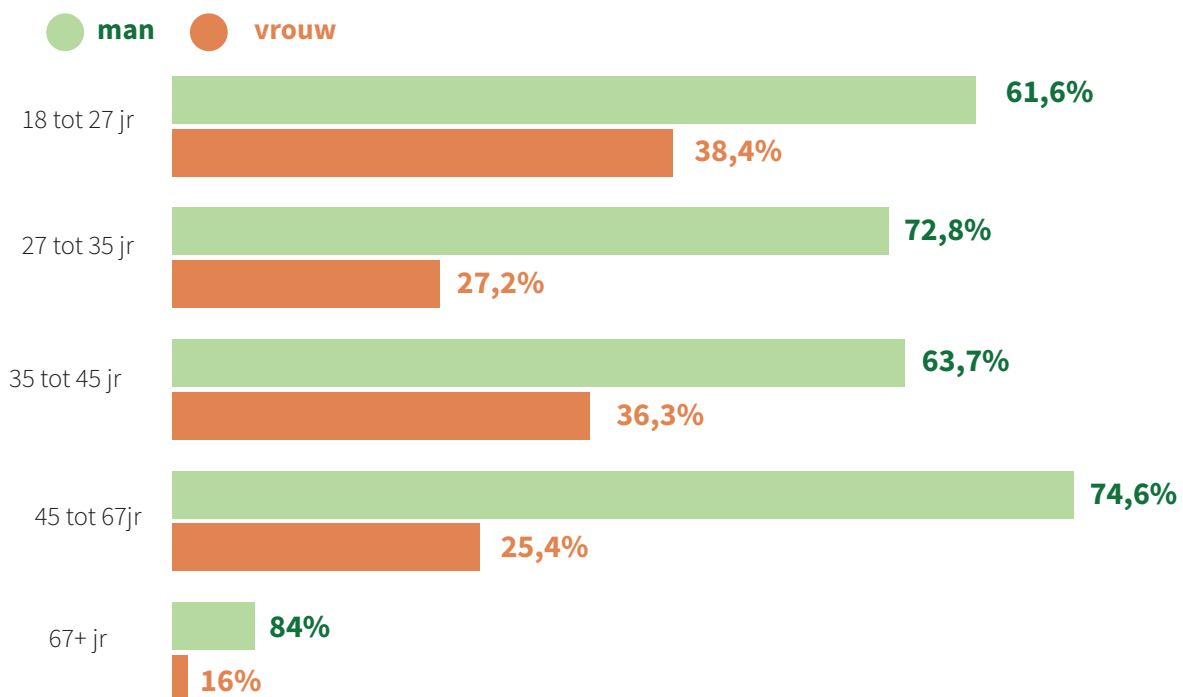
Hoeveel minderjarige kinderen heeft de inwoner bij zich?	Aantal inwoners	Aantal Kinderen
1	50	50
2	25	50
3	22	66
4	3	12
5	1	5
	101	183

Leeftijd en geslacht in 2025

Tussen 2022 en 2025 is een verschuiving zichtbaar naar jongere leeftijdsgroepen. Het aandeel van 18- tot 27 jaar en 27 tot 35 jaar nemen toe (van circa 39% in 2022 naar 49% in 2025), terwijl de groepen 35 tot 66 jaar juist afnemen. De groep 67+ blijft klein, maar laat een lichte stijging zien.

Binnen de verschillende leeftijdscategorieën is een duidelijke verdeling naar geslacht zichtbaar. In alle leeftijdsgroepen is het aantal mannelijke inwoners hoger dan het aantal vrouwelijke inwoners.

Hoofdredeken van aanmelding

Bij het onderzoek wordt gevraagd naar de hoofdredeken van aanmelding.

De CT&R onderscheidt hierbij vijf hoofdcategorieën:

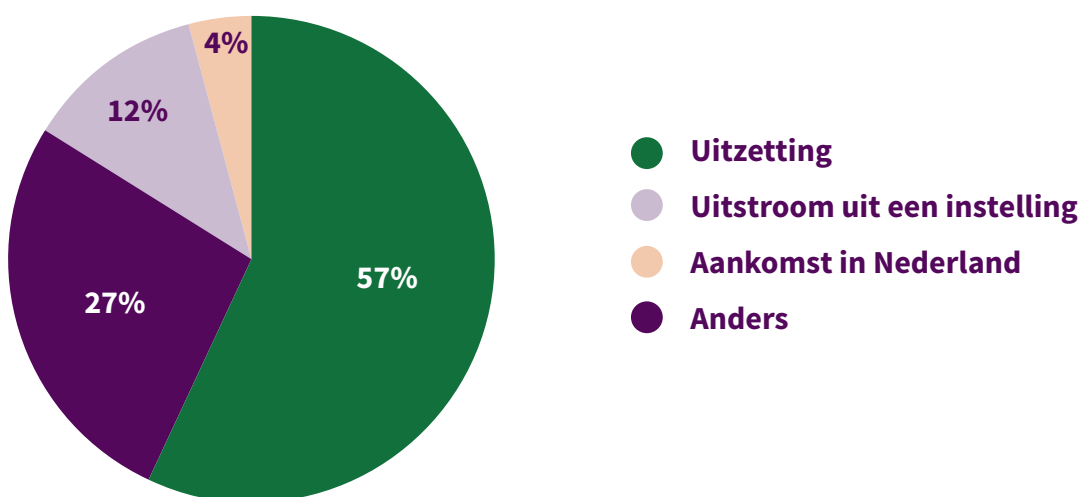
- Uitzetting
- Uitstroom uit een instelling
- Aankomst in Nederland
- Anders

Uitzetting betekent dat een inwoner zijn verblijf verliest door een beslissing van een ander, bijvoorbeeld een verhuurder, instelling of partner.

Uitstroom uit een instelling ontstaat wanneer verblijf in een instelling (zoals zorg, detentie of opvang) eindigt en er geen woonplek beschikbaar is om naar terug te keren.

Aankomst in Nederland betreft inwoners die (terug)keren uit het buitenland zonder stabiele huisvesting.

Anders is een technische restcategorie voor oudere registraties waarbij de reden niet meer precies te achterhalen is. Deze categorie zal naar verwachting kleiner worden naarmate de registratie verbetert.

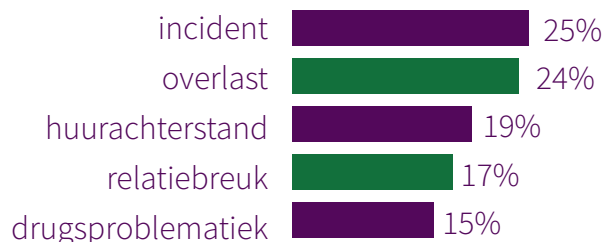
Verdieping aanmelding

Bij de aanmelding wordt één hoofdcategorie gekozen voor de oorzaak van dakloosheid. Daarna wordt deze verder uitgewerkt. Als bijvoorbeeld 'uitzetting' wordt gekozen, wordt vastgelegd door wie een inwoner is uitgezet en wat de reden daarvan was.

De informatie is gebaseerd op wat de inwoner zelf aangeeft tijdens de aanmelding en weerspiegelt daarmee het perspectief van de inwoner op dat moment. Bij een uitzetting kunnen meerdere onderliggende oorzaken tegelijk een rol spelen.

Door deze manier van registreren ontstaat een completer beeld van de factoren die leiden tot dakloosheid. Uit de cijfers blijkt dat uitzetting de belangrijkste aanleiding is, al gaat het vaak om een combinatie van oorzaken.

Uitzetting vanwege:

Incident: een concrete, vaak acute gebeurtenis (bijv. conflict, geweld of escalatie) die direct leidt tot problemen of verlies van huisvesting.

Overlast: structureel of terugkerend gedrag dat hinder veroorzaakt in de woonomgeving (bijv. geluid, vervuiling, intimidatie).

Huurachterstand: een financiële oorzaak, waarbij betalingsproblemen leiden tot risico op huisuitzetting.

Relatiebreuk: een persoonlijke levensgebeurtenis waardoor de woonsituatie verandert of vervalst.

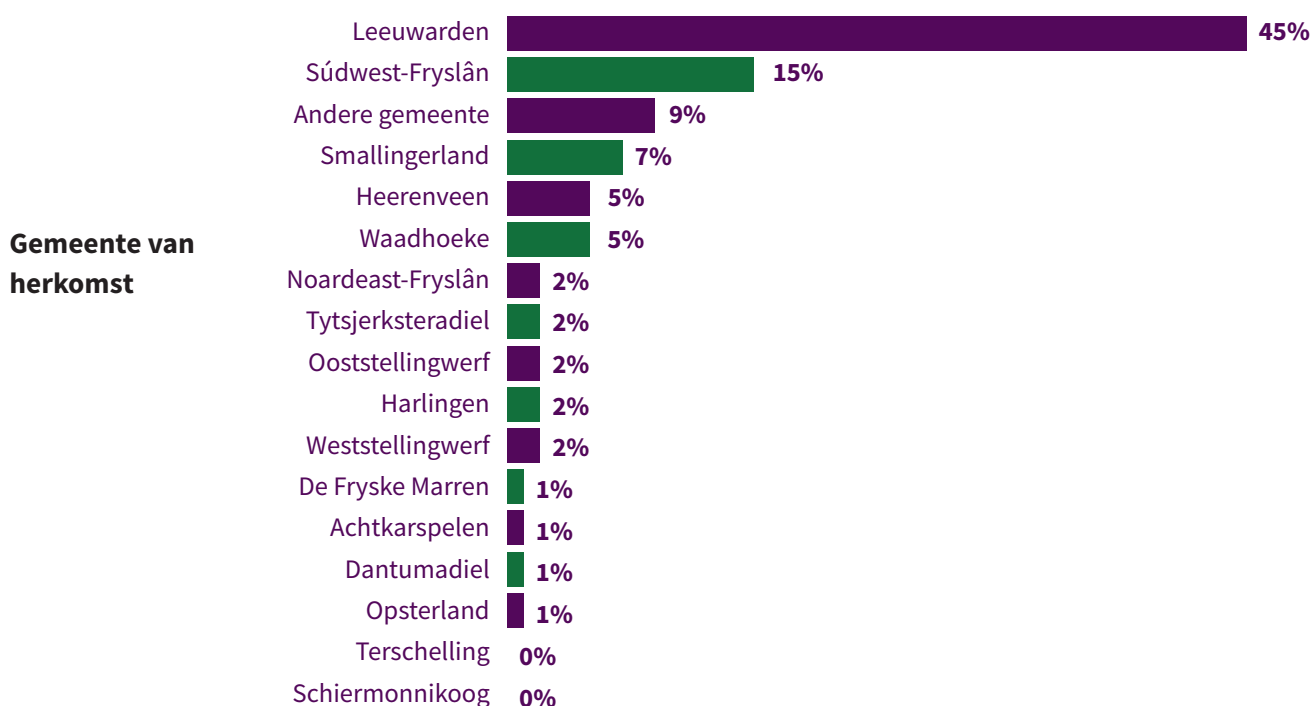
Drugsproblematiek: kan zowel een onderliggende oorzaak (verslaving) zijn als een vorm van overlast (gebruik dat leidt tot hinder).

Gemeente bij in- en uitstroom

Zodra de inwoner zich aanmeldt, vraagt de CT&R waar deze vandaan komt. Daarnaast wordt de woonhistorie onderzocht om vast te stellen in welke gemeente een inwoner voor het laatst zelfstandig woonde.

Het bepalen van de herkomstgemeente is om meerdere redenen belangrijk. Volgens het convenant Landelijke Toegankelijkheid van maatschappelijke opvang² krijgt een inwoner eerst opvang in de gemeente waar hij of zij zich meldt. Vervolgens wordt, op basis van landelijke afspraken, beoordeeld welke gemeente verantwoordelijk is voor het verdere opvangtraject. Daarbij staat centraal in welke regio de kans op een duurzame woonsituatie het grootst is. De herkomstgemeente is hierin een belangrijk uitgangspunt, maar niet de enige afweging.

Voor inwoners uit Friesland geldt de herkomstgemeente doorgaans als uitgangspunt voor terugkeer op termijn, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om hiervan af te wijken.

² <https://vng.nl/publicaties/beleidsregelsconvenant-landelijke-toegankelijkheid-mo>

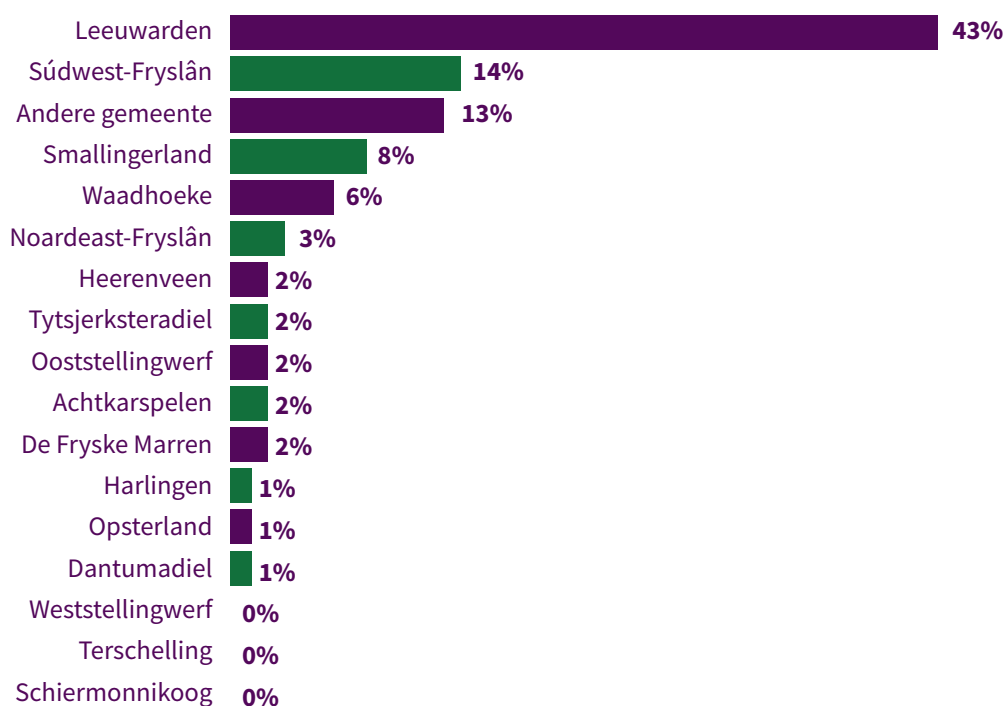
Uit de data van de CT&R blijkt dat ruim 45% van de aanmeldingen afkomstig is uit de gemeente Leeuwarden. Daarnaast komt 27% uit Súdwest-Fryslân, Smallingerland en Heerenveen en 9% uit gemeenten buiten Friesland.

Deze verdeling wordt beïnvloed door de aanwezigheid van opvang- en verblijfsvoorzieningen in de grotere kernen. Een deel van de aanmeldingen betreft inwoners die daar al langere tijd verblijven, zonder dat er eerder sprake was van zelfstandig wonen. Ook kan het gaan om uitstroom uit instellingen, zoals detentie of zorg, waarbij het laatste verblijf in een grotere gemeente plaatsvond, terwijl de herkomst elders ligt.

De herkomst wordt meegenomen bij het uitstroomprofiel en de afweging voor een passende oplossing. Daarbij wordt ook gekeken naar factoren zoals het sociaal netwerk, perspectief op herstel en de voorkeur van de inwoner.

De Friese gemeenten streven naar een evenwicht tussen instroom en uitstroom, gebaseerd op een verdeling naar rato van 'fair share', draagkracht en draaglast. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat, bezien over meerdere jaren, alle gemeenten een evenredige bijdrage leveren aan de uitstroom.

Uitstroomgemeente

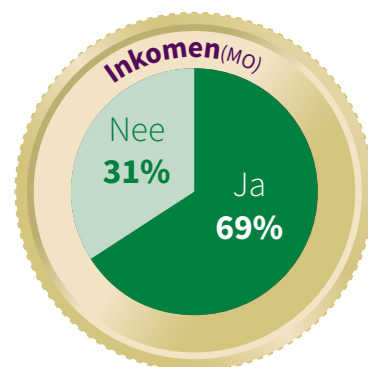
Op basis van de data van de CT&R is het mogelijk om een indruk te geven van de verdeling van de uitstroom van inwoners na opvang.

Financiële situatie

Dakloosheid wordt vaak geassocieerd met een kwetsbare financiële situatie van de betrokken inwoners. Deze relatie is niet onterecht, aangezien inwoners met voldoende financiële middelen doorgaans beter in staat zijn om zelfstandig in hun eigen huisvesting te voorzien.

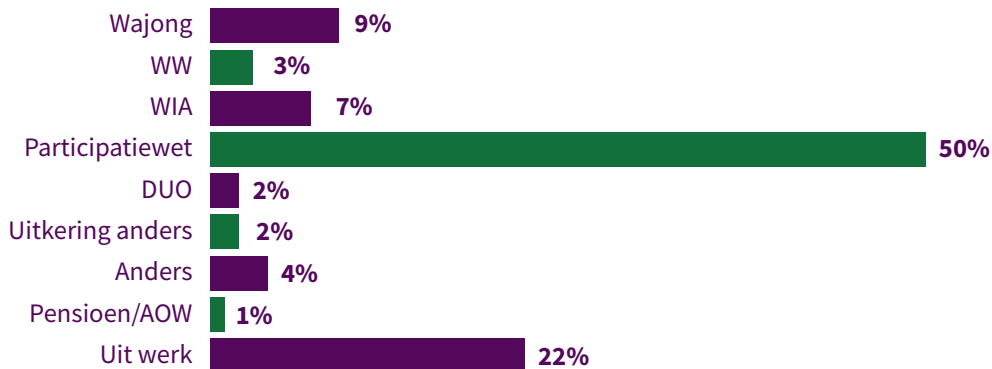
Tegelijkertijd laten de cijfers van de CT&R een genuanceerder beeld zien. Zo blijkt dat van de inwoners bij wie dit is onderzocht, bijna 70% beschikt over een vorm van inkomen.

Een nadere uitsplitsing naar inkomensbron laat zien dat ongeveer de helft van de onderzochte inwoners een Participatiewetuitkering ontvangt. Daarnaast beschikt 22% over inkomen uit arbeid, terwijl bijna 20% een uitkering ontvangt in het kader van de Wajong, WW of WIA.

Deze grafiek toont alleen de inwoners met een vorm van inkomen (ongeveer 70% van alle aanmeldingen).

Soort inkomen

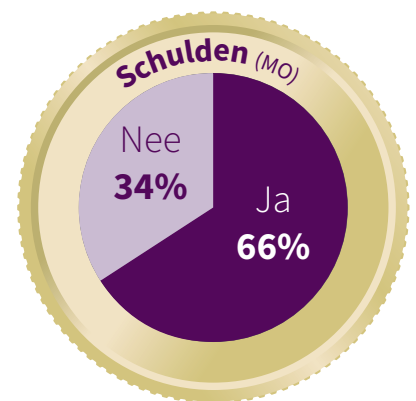
Schulden

Het feit dat een groot deel van de populatie beschikt over een min of meer stabiele inkomstenbron, betekent niet automatisch dat er sprake is van financiële zelfredzaamheid of stabiliteit. Om hier beter inzicht in te krijgen, wordt ook gekeken naar de schuldenpositie van inwoners.

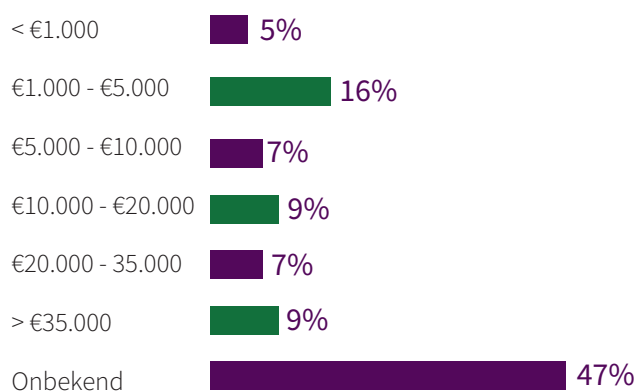
Op de vraag of een inwoner schulden heeft, wordt in 66% van de gevallen bevestigend geantwoord. Dit hoge percentage vormt een belangrijke indicator voor de mate van financiële kwetsbaarheid binnen de doelgroep.

Dit beeld wordt verder verdiept wanneer gekeken wordt naar de omvang van de schulden. Opvallend is dat 47% van de inwoners die aangeeft schulden te hebben, geen inschatting kan maken van de hoogte daarvan. In totaal heeft 32% een schuldenlast van € 5.000 of hoger.

Bij de interpretatie van deze cijfers is het van belang om in ogenschouw te nemen dat het hier gaat om zelf gerapporteerde schattingen. De werkelijke schuldenlast kan hiervan afwijken, aangezien vaak niet volledig bekend is of, bij wie en in welke omvang schulden zijn opgebouwd.

Hoogte schulden

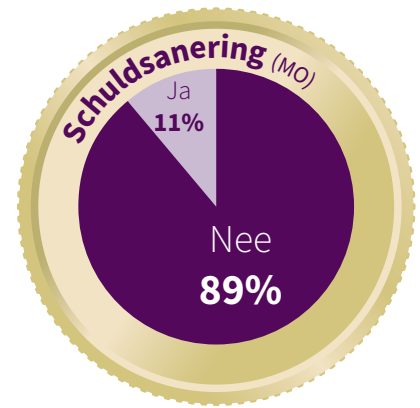

Of er sprake is van problematische schulden is van veel factoren afhankelijk. Hoe hoger de schulden hoe kleiner de kans dat het mogelijk is om op eigen kracht openstaande schulden volledig af te lossen.

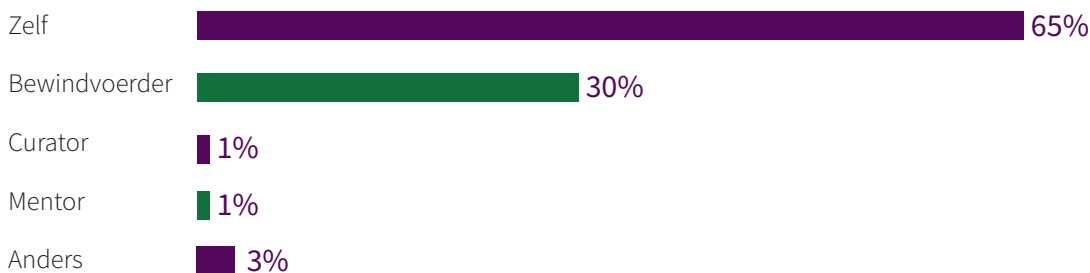
Een kwetsbare inkomenssituatie in combinatie met (hoge) schulden is doorgaans een slechte uitgangspositie voor

inwoners om zelfstandig en op eigen kracht mee te doen, of huisvesting te hervinden. Ook blijkt dat vaak geen sprake is van een schuldsaneringstraject bij aanmelding of dat het niet bekend is (64%) of er sprake is van een schuldsanering.

Er wordt ook gekeken naar het financieel beheer van de inwoners die zich bij de CT&R melden. Daarbij gaat het erom of inwoners zelf de verantwoordelijkheid dragen of dat er sprake is van een externe persoon of instantie die het beheer uitvoert. Dan kan het gaan om een wettelijk vertegenwoordiger zoals bewindvoerder, mentor of curator of een inwoner uit het netwerk. Ongeveer 32% van de inwoners staat onder een vorm van wettelijke vertegenwoordiging. Daartegenover voert 65% het financieel beheer (nog) zelfstandig uit.

Financieel beheer

Gezien de omvang en aard van de schuldenproblematiek stuurt de CT&R in veel gevallen aan op ondersteuning bij het financieel beheer. Indien nodig wordt een traject gestart om een bewindvoerder aan te stellen. Daarnaast wordt in het ondersteuningsplan bij schulden als doel opgenomen dat een passende schuldenregeling tot stand komt.

Dit betekent niet dat een inwoner volledig schuldenvrij hoeft uit te stromen uit de maatschappelijke opvang. Wel is het uitgangspunt dat de schulden inzichtelijk zijn gemaakt en dat er sprake is van begeleiding en een regeling. Op deze manier wordt beoogd de kans op terugval als gevolg van schulden zoveel mogelijk te beperken.

Proces van aanmelding tot opvang

Na aanmelding bij de CT&R volgt een screening. Tijdens deze screening wordt beoordeeld wat de situatie is en of er (directe) opvang nodig is. Op basis hiervan wordt onderscheid gemaakt tussen vier situaties:

1. Dreigend dakloos

Hiervan is sprake wanneer een inwoner nog onderdak heeft, maar dit op korte termijn verliest zonder alternatief. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een huurder die zijn woning moet verlaten of een inwoner die tijdelijk bij anderen verblijft en daar niet kan blijven. Zonder ondersteuning kan dit snel leiden tot feitelijke dakloosheid.

2. Feitelijk dakloos (acuut)

In deze situatie heeft een inwoner geen onderdak en is direct opvang nodig. Vaak wordt nog dezelfde dag een slaapplek geregeld, bijvoorbeeld in de nachtopvang of, bij gezinnen, in een hotel.

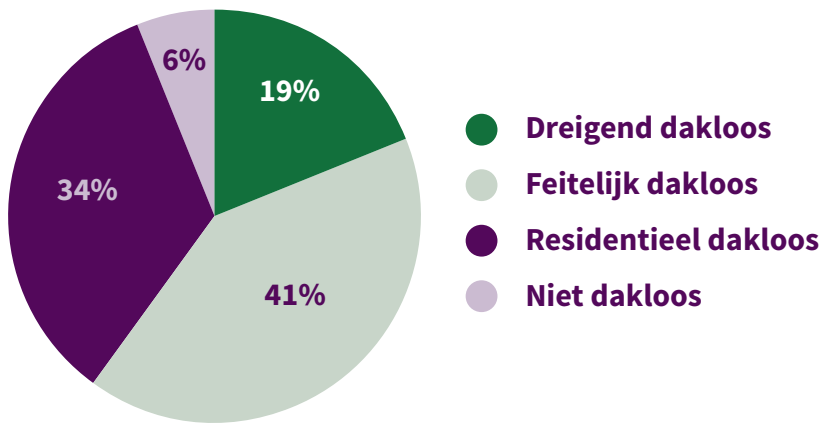
3. Residentieel dakloos (thuisloos)

Hierbij heeft een inwoner geen eigen, stabiele woonplek en verblijft tijdelijk bij anderen of in niet-duurzame situaties, zoals een garage of schuur. Dit zijn instabiele situaties met een verhoogd risico op acute dakloosheid.

4. Niet dakloos

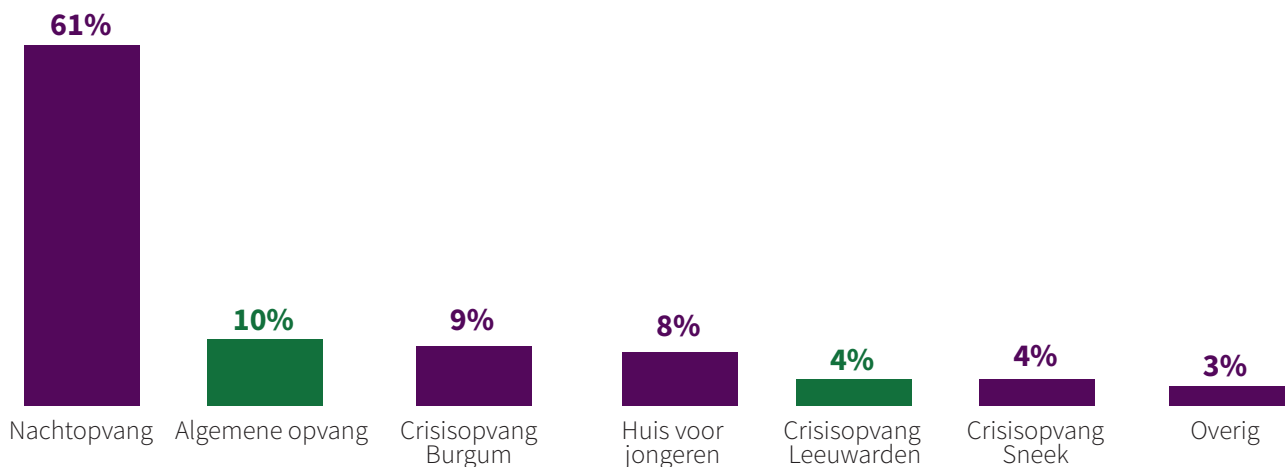
Er is sprake van huisvestingsproblematiek, maar opvang is (nog) niet nodig. Bijvoorbeeld wanneer een inwoner nog onderdak heeft of op een andere manier tijdelijk in woonruimte kan voorzien.

Conclusie na aanmelding

Als bij aanmelding blijkt dat directe opvang nodig is, wordt in ruim 60% van de aanmeldingen geplaatst in de nachtopvang in Leeuwarden. Dit hangt samen met het feit dat andere opvangvoorzieningen vaak niet direct beschikbaar zijn. In 2025 hadden in totaal 369 inwoners acute opvang nodig.

Plaatsing Eerste Opvang

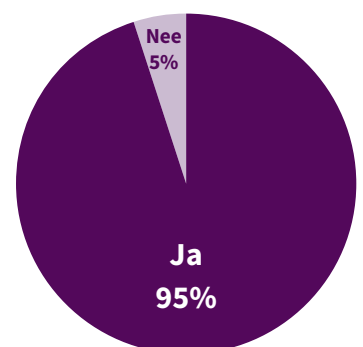

Onderzoek en besluit Verlengde Opvang

Na de Eerste Opvang volgt een verdiepend onderzoek. Doel hiervan is om te bepalen of een inwoner in aanmerking komt voor Verlengde Opvang in Friesland. Op basis van dit onderzoek neemt de casemanager een besluit over de Verlengde Opvang. In meer dan 95% van de onderzoeken na Eerste Opvang was Verlengde Opvang noodzakelijk.

Bij een negatief besluit wordt ingezet op alternatieve oplossingen of overdracht naar een andere gemeente. Bij een positief besluit start het opvangtraject, waarbij een ondersteuningsplan en uitstroombestel worden opgesteld.

Verlengde Opvang nodig?

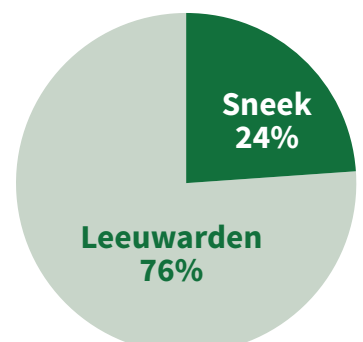

Briefadressen

Opvang binnen een 24-uurssetting is niet altijd noodzakelijk. In sommige gevallen is er nog opvang mogelijk binnen het eigen netwerk. Er kan echter wel sprake zijn van een hulpvraag, zonder dat direct voorzien hoeft te worden in een opvangsituatie.

Vanuit de CT&R zijn er twee briefadressen waarop inwoners ingeschreven kunnen worden. In 2025 hebben 236 unieke inwoners gebruikgemaakt van een briefadres.

Briefadres

Uitstroom in het algemeen

Trajectfase

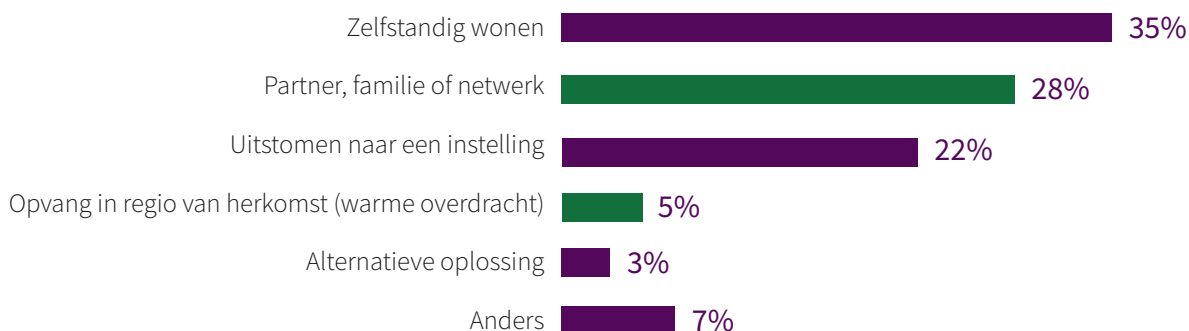
Na een positief besluit start de trajectfase. In deze fase verblijft de inwoner in de opvang en wordt toegewerkt naar uitstroom, met als richting zelfstandig wonen of verblijf in een instelling. De dagelijkse begeleiding ligt bij de opvangaanbieder, terwijl de casemanager de voortgang bewaakt en waar nodig bijstuurt.

Het doel van maatschappelijke opvang is uitstroom naar een passende woonvorm. Dit kan zelfstandig wonen zijn of verblijf in een instelling, afhankelijk van het uitstroomprofiel. In de praktijk blijkt echter dat uitstroom niet altijd planmatig verloopt. Zo stroomt 21% van de inwoners uit met een onbekende reden. Daarnaast vertrekt 3% zonder overleg en wordt 3% door wangedrag uitgezet uit de voorziening.

Hoewel er twee primaire uitstroomrichtingen zijn, namelijk zelfstandig wonen en uitstroom naar een instelling valt op dat een relatief groot aandeel uitstroomt naar een partner, familie of netwerk. Bij verblijf bij een partner kan in sommige gevallen sprake zijn van samenwonen in een zelfstandige woonruimte. Verblijf bij familie of het netwerk vraagt om meer inhoudelijke duiding, zodat beter onderscheid gemaakt kan worden tussen verschillende woonvormen en de mate van zelfstandigheid die daarbij hoort.

Van alle trajecten stroomt 35% uit naar zelfstandig wonen, 28% naar een instelling en 22% naar partner, familie of netwerk. Kleinere groepen betreffen opvang in de regio van herkomst (5%), een alternatieve oplossing, zoals verblijf in een hotel, camping of pension (3%), en overige situaties (7%).

Uitstroom

Uitstroom naar woonvorm

Het merendeel van de inwoners stroomt uit naar een huurwoning. Slechts een klein deel komt terecht in een koopwoning of een andere woonvorm.

Woonvorm	Percentage
Huurwoning	94%
Koopwoning	3%
Overige woonvorm	3%

Verdeling binnen de huurmarkt

Om te kunnen uitstromen naar een sociale huurwoning is inschrijving bij een woningcorporatie noodzakelijk. Vrijwel alle inwoners staan ingeschreven bij FrieslandHurt.

Binnen de groep inwoners die naar een huurwoning uitstroomt, is het aandeel sociale huurwoningen het grootst.

Type huurwoning	Percentage
Sociale huur	83%
Particuliere huur	17%

Contractvorm sociale huur

Wanneer wordt ingezoomd op de inwoners die naar een sociale huurwoning uitstromen, blijkt dat het merendeel een contract op eigen naam heeft.

Contractvorm	Percentage
Eigen naam	94%
Driehoeksconstructie	6%

Ondersteuning na uitstroom

Niet alle inwoners ontvangen begeleiding na uitstroom naar zelfstandig wonen.

Ondersteuning	Percentage
Met ambulante ondersteuning	42%
Zonder ambulante ondersteuning	58%

Uitstroom via bemiddeling

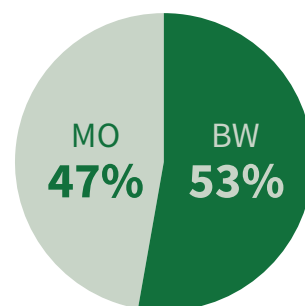
Voor een deel van de inwoners is uitstroom op eigen kracht niet mogelijk. In die gevallen wordt bemiddeling ingezet. Dit proces start met een verzoek, waarna wordt beoordeeld of bemiddeling passend en kansrijk is binnen de afgesproken kaders uit het convenant Weer Thuis.

Bij een positieve beoordeling wordt een aanvraag ingediend bij een woningcorporatie. De corporatie besluit uiteindelijk of de woning wordt toegewezen.

Cijfers bemiddeling

- 115 verzoeken ingediend vanuit Beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- 27 nog in behandeling per 31 december 2025.
- 18 verzoeken zijn ingetrokken.
- 27 afgewezen (bijv. vanwege onvoldoende (financiële) stabiliteit mogelijkheden voor reguliere uitstroom en/of gebrek aan eigen inspanning).
- 58 bemiddelingen succesvol afgerond.
- De gemiddelde doorlooptijd van een bemiddelingstraject bedraagt 6,5 maand.

Van de verzoeken kwam 47% vanuit maatschappelijke opvang 53% vanuit Beschermd wonen.

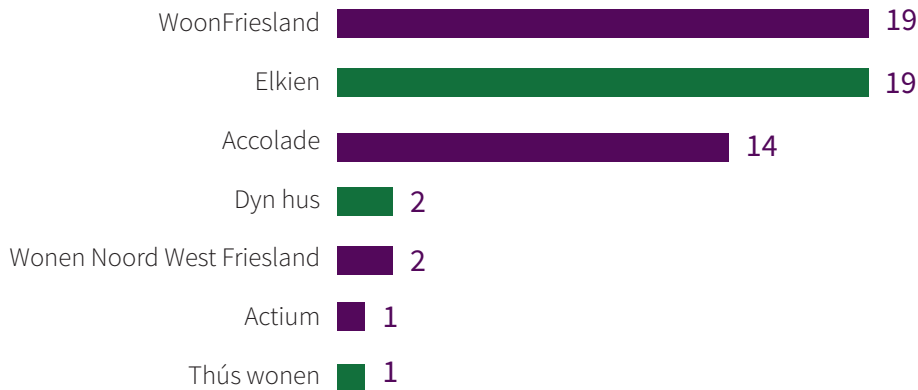

In 72% van alle bemiddelingen vond uitstroom plaats naar de gemeente van herkomst, in 28% werd hiervan afgewezen.

In 2025 zijn in totaal 58 bemiddelingen volledig afgerond, waarbij inwoners zijn uitgestroomd naar een zelfstandige woning.

Corporatie bij bemiddeling

Werkwijze bemiddeling Beschermd wonen

Beschermd wonen-trajecten vallen buiten het casemanagement van de CT&R. Voor bemiddeling moeten beschermd wonen aanbieders daarom altijd contact opnemen met het Transferpunt. Tot september 2025 gebeurde dit via e-mail, maar aanvragen bleken vaak onvolledig. Daarom is een nieuwe werkwijze ingevoerd met een voorbespreking alvorens er een verzoek komt. Dit zorgt voor beter onderbouwde aanvragen en een efficiënter proces.

In 2025:

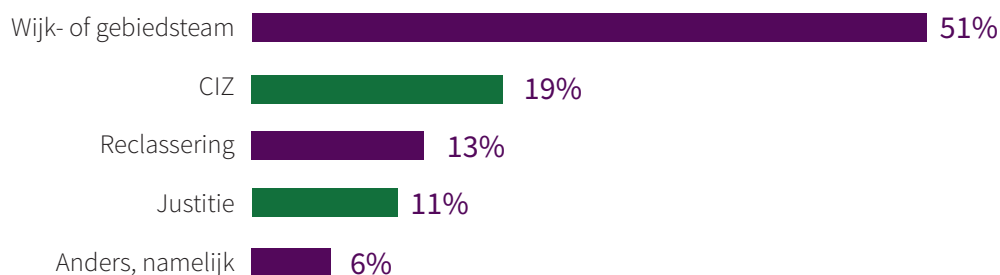
- 53 voorbesprekingen
- 23 leidden direct tot een verzoek
- 21 werden als niet kansrijk beoordeeld
- 11 verzoeken zijn nog niet ingediend

De redenen hiervoor zijn vergelijkbaar met reguliere afwijzingen zoals onvoldoende (financiële) stabiliteit, mogelijkheden voor reguliere uitstroom en/of gebrek aan eigen inspanning.

Uitstroom naar instelling

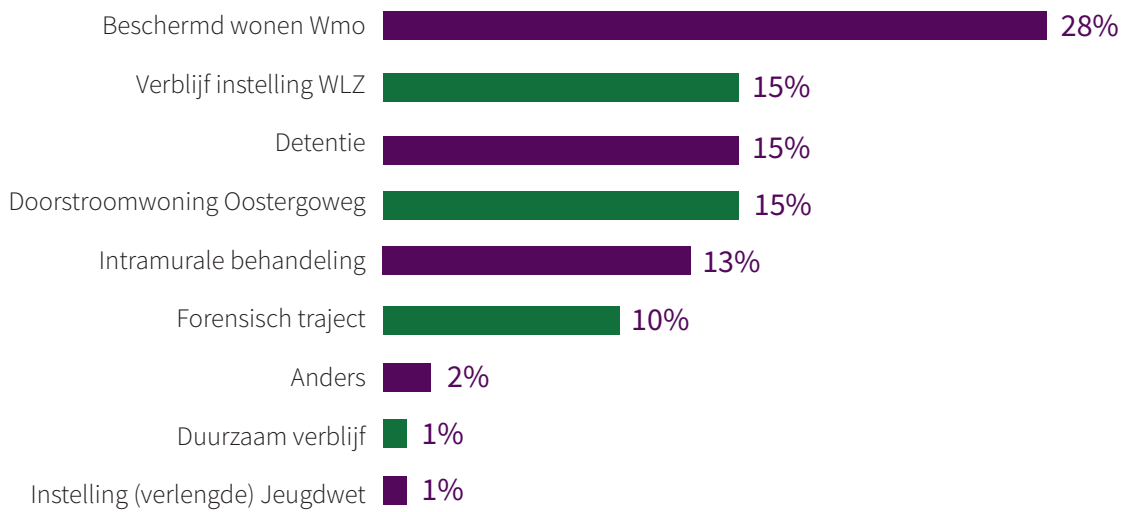
Een thuis hoeft niet altijd een reguliere woning te zijn; het kan ook bestaan uit verblijf in een instelling voor zorg of ondersteuning.

In 2025 had 22% van de inwoners een uitstroomprofiel voor een verblijf naar een instelling. Onderstaande instanties hebben een besluit genomen over het recht op verblijf in een instelling.

In 90% van de trajecten is er door bovenstaande instantie een beschikking afgegeven voor verblijf in een instelling. In 10% van de trajecten was dit nog niet het geval. De uitstroombestemming van de inwoner is te zien in onderstaande tabel.

Van trajecten bestaat de grootste groep uit beschermd wonen Wmo (28%). Daarnaast komen detentie, doorstroomwoningen en verblijf in een WLZ-instelling elk voor bij circa 15% van de trajecten. Intramurale behandeling (13%) en forensische trajecten (10%) vormen eveneens een substantieel aandeel. De overige categorieën, zoals begeleid wonen, duurzaam verblijf, verlengde Jeugdwet en overige trajecten, beslaan elk een klein aandeel van circa 1%.

6. Conclusie en vervolg

De cijfers over 2025 laten zien dat dakloosheid in Fryslân een complex probleem is. De groep inwoners is divers. Er zijn inwoners met meerdere problemen tegelijk, maar ook een groeiende groep die vooral in de knel komt door de krapte op de woningmarkt en het ontbreken van een sociaal netwerk.

Met de komst van CT&R en de centrale registratie is er voor het eerst een beter totaalbeeld van instroom, doorstroom en uitstroom. Dit is een belangrijke stap, maar verdere ontwikkeling blijft nodig. De komende jaren wordt gewerkt aan betere data en meer inzicht.

Wat opvalt, is dat er meer jongere aanmelders zijn en meer gezinnen met kinderen. Ook heeft een groot deel van de inwoners wel een inkomen, maar is toch financieel kwetsbaar. Dit laat zien dat dakloosheid vaak ontstaat door een combinatie van problemen rondom wonen, geld en sociale steun.

Het nieuwe Regionaal Beleidskader sluit aan bij het Nationaal Actieplan Dakloosheid (NAD). Ondanks eerdere inspanningen daalt het aantal dakloze inwoners niet en duurt uitstroom uit de opvang vaak lang. Met het NAD hebben gemeenten afgesproken om samen te werken aan meer bestaanszekerheid, het voorkomen van dakloosheid, betere ondersteuning en het principe 'Wonen Eerst'.

In de aanpak verschuift de focus van opvang naar wonen. Daarbij wordt regionaal samengewerkt via CT&R, terwijl gemeenten een belangrijke rol hebben in het voorkomen van dakloosheid en het vinden van passende oplossingen. Opvang blijft nodig, maar is bedoeld als tijdelijke oplossing. Waar mogelijk wordt ingezet op duurzame woonoplossingen. Jongeren en gezinnen met kinderen krijgen daarbij extra aandacht.

In de werkwijze wordt meer aangesloten bij landelijke definities, zoals de ETHOS-classificatie. Hierdoor wordt het makkelijker om ontwikkelingen in Fryslân te vergelijken met de rest van Nederland en gericht te sturen op preventie, opvang en uitstroom.

De ambitie is om deze rapportage door te ontwikkelen tot een hulpmiddel dat niet alleen laat zien wat er gebeurt, maar ook helpt bij het maken van keuzes voor de toekomst.

Dankwoord

Wij willen alle betrokken partijen hartelijk danken voor hun inzet, betrokkenheid en samenwerking. Dagelijks wordt intensief samengewerkt met opvangaanbieders zoals het Leger des Heils, LIMOR en Wender. Daarnaast is er nauwe samenwerking met ketenpartners, waaronder het ACT-team, wijk- en gebiedsteams van gemeenten, woningcorporaties, het zorgkantoor, het Zorg- en Veiligheidshuis, justitie en de reclassering.

Deze samenwerking vindt plaats in een uitdagende context, gekenmerkt door wachtlijsten, personeelstekorten en woning-schaarste. Dit vraagt om voortdurende afstemming, flexibiliteit en een grote gezamenlijke inzet.

Dankzij deze gezamenlijke inspanningen blijft het mogelijk om inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen en te werken aan passende oplossingen. De samenwerking binnen de CT&R laat zien dat deze gezamenlijke ambitie breed wordt gedragen en met overtuiging wordt vormgegeven. De CT&R is opgebouwd uit betrokken medewerkers van verschillende opvangorganisaties en SDF.

Voor het opstellen van deze rapportage is gebruikgemaakt van de inspanningen van de medewerkers van de CT&R en van de afdelingen Datacenter, Informatiemanagement en Functioneel Beheer. Wij spreken onze grote waardering uit voor hun inzet en bijdrage.

Bijlage 1

Centrale Toegang & Regie: achtergrond en proces

Voordat de Centrale Toegang & Regie (CT&R) operationeel werd, moesten inwoners zich rechtstreeks melden bij opvangaanbieders voor maatschappelijke opvang. Wanneer er plek beschikbaar was, konden zij worden opgevangen; bij capaciteitsgebrek volgde doorverwijzing of plaatsing op een wachtlijst. Hoewel aanbieders onderling samenwerkten, moesten inwoners vaak meerdere keren hun verhaal doen bij verschillende organisaties. Dit leidde tot inefficiëntie en een minder cliëntgerichte aanpak.

Daarnaast ontbrak een eenduidig en compleet beeld van dakloosheid. Registraties van opvangorganisaties sloten onvoldoende op elkaar aan en inwoners die geen opvang kregen, werden niet altijd geregistreerd. Hierdoor was er beperkt inzicht in de omvang van dakloosheid, de oorzaken, de herkomst van inwoners en hun ondersteuningsbehoeften.

Tegelijkertijd groeit de behoefte aan betrouwbare en samenhangende data. Gemeenten moeten landelijk rapporteren over dakloosheid, onder andere aan het CBS en de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein. Ook lokaal is inzicht noodzakelijk om effectief beleid te ontwikkelen en preventieve maatregelen te nemen. Deze informatie is bovendien essentieel voor woningbouwplanning en afspraken met woningcorporaties, opvangaanbieders en andere partners, evenals voor het inschatten van de vraag naar urgentiewoningen.

De CT&R speelt in op deze behoeften door centrale regie te voeren op aanmeldingen, opvang en uitstroom. De organisatie is verantwoordelijk voor het volledige proces: van eerste aanmelding tot nazorg. Zodra een inwoner zich meldt, start een gestructureerd proces dat bestaat uit vier hoofdfasen: aanmelding, onderzoek, traject en afsluiting (met optionele nazorg).

Procesbeschrijving

Aanmelding

Inwoners kunnen zich telefonisch, digitaal of fysiek melden. Niet elke melding leidt tot opvang; indien nodig wordt doorverwezen naar andere passende ondersteuning. Wanneer sprake is van (dreigende) dakloosheid en de inwoner tot de doelgroep behoort, volgt inclusie in de Eerste Opvang en wordt een onderzoek gepland.

Onderzoek

Een casemanager brengt de situatie van de inwoner in kaart. Met behulp van het Regiesysteem worden gestructureerd alle relevante leefgebieden onderzocht, zoals financiën, gezondheid, gezinssituatie en woonhistorie. Ook wordt gekeken naar de regio van herkomst. Indien nodig wordt een warme overdracht naar een andere regio georganiseerd. Op basis van het onderzoek wordt besloten of iemand in aanmerking komt voor Verlengde Opvang.

Traject

Bij plaatsing in de Verlengde Opvang start het traject gericht op uitstroom. De casemanager stelt een ondersteuningsplan op, dat door de opvangaanbieder wordt uitgewerkt in een zorgplan. Het doel is altijd om toe te werken naar een duurzame oplossing. Uitstroom kan plaatsvinden naar zelfstandig wonen (met of zonder begeleiding) of naar een passende instelling, zoals Beschermd wonen.

Afsluiting en nazorg

Wanneer een cliënt uitstroomt naar een woning, instelling of buiten beeld raakt, wordt het traject afgesloten en administratief vastgelegd. Sinds 2026 is aanvullend een nazorgpilot gestart voor cliënten die zelfstandig gaan wonen, met als doel terugval te voorkomen en stabiliteit te bevorderen.

Bijlage 2

Verklarende woordenlijst

Aanmeldfunctionaris

Medewerker die de eerste registratie en beoordeling van een aanmelding uitvoert.

Briefadres

Een adres waar een inwoner administratief staat ingeschreven wanneer hij of zij geen woonadres heeft, voor post en registratie in de BRP.

Casemanager

Medewerker die regie voert over het traject van een inwoner, de voortgang bewaakt en zorgt voor afstemming tussen betrokken partijen.

Centrale Toegang & Regie (CT&R)

Het regionale loket waar inwoners zich kunnen melden bij (dreigende) dakloosheid. De CT&R beoordeelt aanvragen, voert onderzoek uit en coördineert toegang tot opvang en ondersteuning.

Dakloosheid

De situatie waarin een inwoner niet beschikt over een stabiele, veilige en passende woonplek.

Dakloos

Een inwoner die geen eigen, stabiele woonruimte heeft en afhankelijk is van opvang, tijdelijke huisvesting of verblijft in een onzekere woonsituatie.

Herkomstgemeente

De gemeente waar een inwoner voorafgaand aan dakloosheid woonde of het laatst zelfstandig heeft gewoond.

Instelling

Een organisatie die zorg, opvang of begeleiding biedt, zoals maatschappelijke opvang of beschermd wonen.

Instantie

Een organisatie of orgaan met een specifieke taak of bevoegdheid.

Inwoner

Een persoon die woonachtig is in Nederland en gebruikmaakt van voorzieningen of ondersteuning.

Ketenpartner

Organisatie die betrokken is bij de ondersteuning van inwoners, zoals woningcorporaties.

Klanten

Dit is een systeemterm die wordt gebruikt bij het genereren van data. Waar de term 'klant' wordt gebruikt, wordt bedoeld op inwoners.

Opvangaanbieder

Organisatie die opvang en begeleiding biedt aan inwoners zonder stabiele woonplek.

Regiesysteem

Digitaal systeem waarin zaken worden geregistreerd en gevolgd (MensCentraal).

Transferpunt

Organisatieonderdeel dat bemiddeling naar woonruimte coördineert, in samenwerking met woningcorporaties en gemeenten.

Uitstroomcoördinator

Medewerker vanuit SDF die bemiddeling en uitstroom naar een woonplek organiseert.

Uitstroomgemeente

De gemeente waar een inwoner na afloop van het traject gaat wonen.

Verblijf

De feitelijke plek waar een inwoner tijdelijk verblijft, zoals opvang of een beschermde woonvorm.

Verblijfsvoorziening

Instelling waar inwoners tijdelijk wonen en ondersteuning ontvangen.

Zaak

Individueel dossier van een inwoner waarin alle stappen, besluiten en contacten worden vastgelegd.

Zelfstandig wonen

Wonen in een reguliere woning, al dan niet met ambulante ondersteuning.

Zorgaanbieder/organisatie

Organisatie die zorg en begeleiding levert aan inwoners, bijvoorbeeld binnen beschermd wonen.

Brede Aanpak Dakloosheid is onderdeel van

Zorgaanbieders waar wij mee samenwerken

WENDER

www.bredeaanpakdakloosheid.frl